

ТАҚРИЗИ

роҳбари илмӣ, доктори илмҳои кишаварзӣ Раҳимов Ш.Т. ба рисолаи Чамшедзода Х. Ҷ. “Мукамалгардонии сифатҳои маҳсулнокии гӯсфандони зоти тоҷикӣ бо усули селекцияи дохилизотӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои кишоварзӣ аз рӯи ихтисоси 06.02.07- Зотпарварӣ, селекция ва генетикаи ҳайвоноти кишоварзӣ

Гӯсфандпарварӣ аз ҷиҳати аҳамияташ дар соҳаҳои чорводорӣ Тоҷикистон мавқеи дуюмро ишғол намуда, дар таъмин намудани аҳолии мамлакат бо маҳсулоти ғизоӣ (гӯшт ва равшан) нақши калонро мебозад. Тараққиёти гӯсфандпарварӣ дар Тоҷикистон ба релеф, хусусиятҳои табиӣ ва иқлимӣ ва экологияи ҷуғрофӣ он вобастагӣ дорад, зеро зиёда аз 93% ҳудуди онро кӯҳҳои дорои мавзеҳои калони табиӣ чарогоҳҳои алпӣ ва субалпӣ дар минтақаҳои гуногуни амудӣ ҷойгиршуда ташкил медиҳанд.

Чамшедзода Хусрав Чамшед баъд аз хатми факултети зооинженерии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур дар соли 2010 фаъолияти худро ба ҳайси лобаранти калони кафедраи “Технологияи коркарди маҳсулоти чорводорӣ”-и ҳамин донишгоҳ оғоз намудааст. Дар солҳои 2011-2014 аспиранти шӯъбаи рӯзонаи кафедраи “Зотпарварӣ ва генетикаи ҳоҷагии қишлоқ” таҳсил гирифта дар мавзӯи “Мукамалгардонии сифатҳои маҳсулнокии гӯсфандони зоти тоҷикӣ бо усули селекцияи дохилизотӣ” рисолаи номзадӣ худро ба дифо тайёр намудааст. Рисолаи мазкур дар раванди ҳифзи зоти гӯсфандони тоҷикӣ, зиёдгардонидани саршумор ва маҳсулнокии он дар давраи солҳои соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон ягона ба шумор меравад.

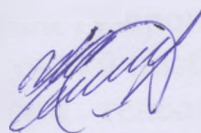
Дар асоси натиҷаи таҳқиқотҳои гузаронидашуда маълум гардид, ки саршумори гӯсфандони зоти тоҷикӣ нисбат ба 1990 сол то 97,5% кам гашта бошад ҳам дар сохтори генеологияи он 5 авлод нигоҳ дошта шудааст - I, IV, V, VIII ва X. Вазни зиндаи кӯчқорбарраҳо ва барраҳои модинаи авлодҳои якум ва даҳум дар вақти таваллуд мутаносибан 5,1-4,8 ва 4,5-4,3 кг ва дар синни 4,5-5,0 моҳагӣ 34,8 -34,5 ва 32,0-30,7 кг-ро ташкил додааст. Дар ҳоҷагии зотпарварии ба номи С. Шерназаров аз рӯи нишондоди вазни зинда дар байни барраҳои навтаваллудшудаи наслҳои авлоди I-VIII ва I-IV (сафед ва сурхчаранг) ҷӣ дар байни барраҳои нарина (5,0-5,0 кг) ва модабарраҳо (4,6-4,7 кг) фарқият дида намешавад. Дар саршумори Парваришгоҳ бошад, вазни зиндаи авлоди X-VIII мувофиқ ба чинси барраҳо 4,0-4,3 кг ва авлоди I-IV мутаносибан 3,9-3,3 кг-ро ташкил намудааст.

Вазни зиндаи кӯчқорбарраҳои зоти тозаи тоҷикӣ дар давраи 60 рӯзи фарбеҳкунӣ 12,55 кг ва дурағаҳо бошад 14,65 кг ё ин, ки 35,65 ва 35,86 % афзудааст. Вазни гӯшти тозаи қасобигардида дар ҳарду

гуруҳҳо афзоиш ёфта дар қўчқорҳои зоти тоҷикӣ 50,74 ва дурағаҳо бошад 58,46 %-ро ташкил кард. Баромади гӯшти наъви якум аз бадани хунуккардашуда дар давраҳои фарбеҳкунӣ дар дурағаҳо 91,24 % ва 92,19 %, зоти тоҷики бошад 91,72 ва 91,24 % гӯшти наъви дуюм бошад мутаносибан 8,02 ва 7,81; 8,28 ва 8,76 %-ро ташкил намудааст. Аз ҷиҳати тароши пашми баҳорӣ байни қўчқорҳои наслдеҳ ва мешҳои калонсоле, ки аз натиҷаи ҷуфтикунонии байниавлодӣ гирифта шудаанд фарқият хеле кам ба назар мерасад. Дарозии миёнаи пашми гӯсфандон аз 20,6 то 24,3 см-ро ташкил медиҳад. Самаранокии иқтисодии парвариш дар ҳангоми чудо намудани барраҳо аз модарашон (4,0-4,5 моҳа) аз рӯи натиҷаи ҷуфтикунонии авлодҳои I ва IV даромади иловагии аз фуруши қўчқорбарраҳо бо вазни зинда 164 сомонӣ ва барраҳои модина бошад 144 сомониро ташкил додааст. Ин нишондодҳо дар авлоди X ва VIII мутаносибан ба 152 ва 140 сомонӣ баробар аст.

Ҳамин тариқ рисолаи ба анҷомрасондаи Ҷамшедзода Х. Ҷ. дар мавзӯи «Мукамалгардонии сифатҳои маҳсулнокии гӯсфандони зоти тоҷикӣ бо усули селекцияи дохилизотӣ» ба талаботи пешниҳодгардидаи рисолаи номзадӣ (Қарори КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон) ва шиносномаи ихтисоси 06.02.07-Зотпарварӣ, селекция ва генетикаи ҳайвоноти кишоварзӣ ҷавобгӯ мебошад. Аз ин лиҳоз ба ҳимоя барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои кишоварзӣ тавсия дода мешавад.

Роҳбари илмӣ, доктори илмҳои
кишоварзӣ, мудирӣ озмоишгоҳи
биотехнологияи инноватсионии Маркази
ҷумҳуриявии биотехнологияи чорвои
Институти чорводорӣ ва чарогоҳи
АИКТ

Ш.Т. Раҳимов

Имзои Раҳимов Ш.Т. - ро тасдиқ мекунам.
Нозири кадрҳои Маркази ҷумҳуриявии
биотехнологияи чорвои
Институти чорводорӣ ва чарогоҳи АИКТ

Ҷафаров А.Ҳ.

26.08.2024.